

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2006/53
Karar Sayısı : 2009/21
Karar Günü : 5.2.2009
R.G. Tarih-Sayı :28.03.2009-27183

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEMELER:

- 1- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Üçüncü Dairesi (Esas: 2006/53)
- 2- Ankara Birinci İdare Mahkemesi(Esas: 2007/27)

İTİRAZLARIN KONUSU: 4.7.2001 günlü, 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 17. maddesinin Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Bakılmakta olan davalarda, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varan Mahkemeler iptali için başvurmuşlardır.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Kanun Hükmünde Kararname Kuralı

4.7.2001 günlü, 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin, 17. maddesi şöyledir:

"27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olup profesör ve doçent unvanına sahip subaylardan öğretim görevlisi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanan (...) subaylara ödenen görev tazminatı aynı rütbe ve kıdemdeki emsali subaylardan fazla olamaz."

B- İlgili Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

631 ve 375 sayılı KHK'lerin ilgili görülen kuralları şöyledir:

a- 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesiyle 27.6.1989 günlü, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesine eklenen (C) bendinin (1) Numaralı alt bendi şöyledir:

"(A) bendi kapsamına giren ve temsil tazminatı almayan personelden;

1- 7.000'den daha düşük göstergeler üzerinden makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolara atanmış olanlara, 15.000 gösterge rakamını geçmemek üzere Bakanlar

Esas Sayısı : 2006/53
Karar Sayısı : 2009/21

Kurulunca tespit edilecek gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda görev tazminatı ödenir."

b- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesinin (A) bendi şöyledir:

"Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa göre almakta olan personele 1000 gösterge rakamı üzerinden memuriyet taban aylığı ödenir."

C- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararlarında itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi'nin İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantılarında, dosyalarda eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine karar verilmiştir.

V- BİRLEŞTİRME KARARI

4.7.2001 günlü, 631 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 17. maddesinin iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2006/53 esas sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin 2006/53 esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 21.3.2007 gününde karar verilmiştir.

VI- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararları ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili görülen kurallar, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Anlam ve Kapsam

631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesine eklenen (C) bendinde, temsil tazminatı almayan ve 7.000'den daha düşük göstergeler üzerinden makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolara atanmış olan personele görev tazminatı ödeneceği belirtilmiştir. Görev tazminatı, kamu görevlileri için makam tazminatına bağlanmak suretiyle, görevle bağlantılı olarak getirilmiştir.

926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na tabi profesör ve doçent unvanına sahip subaylardan öğretim görevlisi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanan subaylar bu görevde bulunmaları nedeniyle makam tazminatına ve bu tazminatı almaları nedeniyle de görev tazminatına hak kazanmaktadırlar.

İtiraz konusu kuralda, kapsamdaki bu profesör ve doçentlere ödenen görev tazminatının aynı rütbe ve kıdemdeki emsali subaylardan fazla olamayacağı öngörülmüştür.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararlarında, görev tazminatının makam tazminatına bağlanmak suretiyle görevle bağlantılı olarak getirildiği, görev tazminatı alma bakımından 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'na tabi diğer öğretim elemanı profesör ve doçentlerle aynı hukuksal durumda olan Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli, madde kapsamındaki profesör ve doçentlerin tazminatlarının öğretim üyeliği hizmeti dışında aynı rütbe ve kıdemdeki subaylarla kıyaslama yapılarak sınırlandırılmasının hukuken kabul edilebilir haklı bir nedeninin bulunmadığı, hukuk devletinin, hukukun üstünlüğüne dayandığı bunun da kanun önünde eşitlik ilkesinin ana unsurlarından birini oluşturduğu, sözkonusu profesör ve doçentlerin bu statüleri nedeniyle aynı zamanda diğer yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları için 2914 sayılı Yasa'da öngörülen ödenek ve mali haklardan da yararlandıkları, görev tazminatının tamamen öğretim üyeliği görevinin özelliği ve niteliği göz önünde bulundurularak belirlenmesi nedeniyle askeri rütbe ve kıdem bu tazminatın belirlenmesinde etkisinin olmaması gerektiği, bu nedenle kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 10. maddesinde, herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı, Devlet organları ve idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda olduğu belirtilmiştir. Bu ilke, birbirinin aynı durumunda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Aynı durumda olanlar için farklı düzenleme eşitliğe aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, mutlak ve eylemli eşitlik değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz. Kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında, yasalara konulan kurallarla değişik uygulamalar yapılamaz.

Yükseköğretim kurum ve kuruluşlarına Anayasa'nın 130., 131. ve 132. maddelerinde yer verilmiştir. 132. maddede Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı yükseköğretim kurumlarının özel yasalarının hükümlerine tabi olacağı belirtilmekle birlikte, bunların bilimsel özerkliğinin, akademik çalışmalarının ve öğretim elemanlarının anayasal güvence altında olduğu açıktır. Yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Anayasa'da kendine özgü önem ve değerde düşünülerek düzenlenmiştir. Yükseköğretim kurumlarının Anayasa'nın 130. maddesinde bilimsel özerkliğe sahip kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmasıyla güdülen amacın, çeşitli çevrelerin, yükseköğretim çalışmaları ile öğretim ve eğitimi etki altında tutabilmeleri yolunu kapatmak ve bu faaliyetlerin bilimsel gerekler ve gereksinimlerden başka, herhangi bir dış etkiden uzak kalacak ortamda sürdürülmesini sağlamak olduğunda kuşku yoktur.

İtiraz konusu kuralla, 926 sayılı Yasa'ya tabi olup profesör ve doçent unvanına sahip subaylardan öğretim görevlisi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanan subaylara ödenen görev tazminatının aynı rütbe ve kıdemdeki emsali subaylardan fazla olamayacağı belirtilerek, öğretim üyeleri yönünden bir sınırlama getirilmektedir. Bu subaylara diğer subaylardan farklı tazminat ve ödenek verilmesi öğretim üyeliği görevinin gereğidir. Görev tazminatı, öğretim üyeliği görevinin niteliği ve özelliği gözönünde bulundurularak saptandığına göre rütbe ve kıdem, tazminatın belirlenmesinde etkileyici olmamalıdır. Başka bir anlatımla, bu tazminat ilgililere, belirli bir rütbe ve kıdemde

Esas Sayısı : 2006/53
Karar Sayısı : 2009/21

oldukları için değil, usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanan profesör ve doçent oldukları için verilmektedir.

Kural kapsamındaki profesör ve doçent unvanına sahip subaylar, bu görev gereği görev tazminatı alma hakkını kazanma bakımından diğer yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanlarıyla aynı hukuksal durumdadır. Söz konusu profesör ve doçentlerin, öğretim üyeliği hizmeti dışındaki bir hizmetle kıyaslama yapılmak suretiyle, görev tazminatlarının sınırlandırılması askeri hizmetin gereklerinden kaynaklanan bir nedene de dayandırılmaz.

Açıklanan nedenle itiraz konusu kural Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

VII- SONUÇ

4.7.2001 günlü, 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 17. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 5.2.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN
Üye	Üye	Üye
Mustafa YILDIRIM	A. Necmi ÖZLER	Serdar ÖZGÜLDÜR
Üye	Üye	
Şevket APALAK	Zehra Ayla PERKTAŞ	